

Aurskog-Høland kommune

den romslige kommunen

Kvalitetsplan for skolefritidsordningen i Aurskog-Høland kommune

Innhold

Forord	3
Kvalitetsplan for skolefritidsordningen	3
Hva skal skolefritidsordningen være	4
Formål	4
Sosial kompetanse	4
Grunnleggende ferdigheter	4
LØFT som metode	5
Teoretisk forankring	5
Hva kjennetegner metodikken	5
Samarbeid og samhandling mellom SFO og skole	6
Samarbeid mellom SFO og hjem	6
Organisering	7
Strukturerte aktiviteter	7
Ikke-strukturerte aktiviteter	7
Innhold i SFO– fokusområder	7
Lek og fysisk aktivitet	7
Mål: Gjennom lek, bevegelse, idrett og friluftsliv skal SFO bidra til at barna:	7
Mulige tiltak for å oppnå de ovenstående målene, er:	7
Kulturaktiviteter	8
Mål: Gjennom å tilrettelegge for kunst og kultur i SFO skal barna:	8
Mulige tiltak for å oppnå de ovenstående målene, er å:	8
Mat og helse	8
Mål: Gjennom forberedelse og gjennomføring av måltider i SFO skal barna:	8
Mulige tiltak for å oppnå de ovenstående målene, er:	8
Natur, teknikk og miljø	9
Mål: Gjennom arbeid med natur, teknikk og miljø skal SFO bidra til at barna:	9
Mulige tiltak for å oppnå de ovenstående målene, er å:	9
Vurdering av kvalitet i SFO	9

Forord

Aurskog-Høland kommune er opptatt av kvalitetsutvikling i SFO. Derfor ble det i oktober 2012 bestemt at det skulle nedsettes en arbeidsgruppe som fikk i oppgave å utarbeide en kvalitetsplan for skolefritidsordningene i kommunen. Hensikten med en kvalitetsplan er å kvalitetssikre tilbudet og å få til felles utvikling av SFO.

Arbeidsgruppa har bestått av følgende medlemmer:

Anne-Gry Enger, rektor Bjørkelangen skole

Ingvill Sørli, fagansvarlig for Aursmoen skole SFO

Torveig Skjerven, fagansvarlig for Hofmoen skole SFO

May R. Ekseth, skolefaglig rådgiver

Kvalitetsplan for skolefritidsordningen

Kvalitetsplanen skal utgjøre en felles plattform for innholdet i skolefritidstilbudet i Aurskog-Høland kommune. Kvalitetsplanen retter seg mot personalet som et redskap for planlegging og organisering. Gjennom kvalitetsplanen skal foresatte også få innsikt i SFO's virksomhet og gis mulighet til medvirkning.

Kvalitetsplanen gir føringer for den enkelte SFO's mål, innhold og oppgaver. Gjennom året skal man være innom de fire fokusområdene, men den enkelte SFO velger selv hvor hovedfokuset skal ligge. Hovedfokus kan variere fra år til år og fra trinn til trinn. En konkretisering av den enkelte SFO's arbeid skal nedfelles i en årsplan, som behandles av skolens samarbeidsutvalg. Årsplanen skal detaljere og konkretisere de ulike aktivitetene og vise hvordan disse er tenkt gjennomført.

Årsplanen skal følge skoleåret, og skal utarbeides innen 1. september.

Hva skal skolefritidsordningen være

Formål

Opplæringslova sier:

§ 13-7. Skolefritidsordninga

Kommunen skal ha eit tilbod om skolefritidsordning før og etter skoletid for 1.-4. årstrinn, og for barn med særskilte behov på 1.-7. årstrinn.

Skolefritidsordninga skal leggje til rette for lek, kultur- og fritidsaktivitetar med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna. Skolefritidsordninga skal gi barna omsorg og tilsyn. Funksjonshemma barn skal givast gode utviklingsvilkår. Areala, både ute og inne, skal vere eigna for formålet.

SFO skal være en alternativ læringsarena. Det skal legges til rette for godt samarbeid og god informasjonsflyt mellom de ansatte i skole og SFO. Barnas dager skal preges av tydelige grenser og regler som gjennomgående bør være de samme i skole og SFO.

Sosial kompetanse

SFO skal være en arena der barna opplever trygghet og omsorg, der de lærer seg spilleregler i sosialt samspill og der de lærer å ta ansvar for seg selv og andre. SFO er en viktig bidragsyter for barns sosiale utvikling. SFO og skole må sammen ha en felles referanseramme for hva som er god sosial kompetanse for denne aldersgruppa. Barna på SFO er i en alder der de får et tydeligere bilde både av seg selv og andre. Det bør jobbes målrettet og systematisk for å videreutvikle barnas sosiale ferdigheter. Målet er mer selvstendige og ansvarsfulle individer som er en del av et sosialt fellesskap.

Grunnleggende ferdigheter

De fem grunnleggende ferdighetene (å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne og bruke digitale verktøy), skal prege opplæringa på skolen. Det er naturlig at SFO jobber med de samme ferdighetene, men en må samtidig huske på at tida på SFO er barnas fritid. Å knytte de grunnleggende ferdighetene til leken og aktivitetene bør være et utgangspunkt for dette arbeidet.

LØFT som metode

Løft står for løsningsfokusert tilnærming som har fokus på ressurser og løsninger. I Aurskog-Høland kommune skal alle skolefritidsordningene arbeide etter denne metoden.

Teoretisk forankring

LØFT, eller løsningsfokusert tilnærming, er en metode/tilnærming som er kjennetegnet av at den ikke fokuserer på problemer, men på å finne løsninger og positive veier for utvikling. Den finske psykiateren Ben Furman som har utviklet et LØFT program for barn kalt «Jeg kan», har vært mentor for Ivar Haug som har utviklet metoden for bruk i SFO (Haug, 2011).

Hva kjennetegner metodikken

Barn etterspør oppmerksomhet, og ved å praktisere LØFT og vise barn at mestring er viktigere enn ikke-mestring, gjør vi det enklere for barn å søke positiv oppmerksomhet.

Modellen bygger på tre læresetninger:

- det som fungerer skal ikke rettes på
- hvis noe virker, gjør mer av det
- det som ikke virker, gjør det på en annen måte

Det du gir mest oppmerksomhet, får du mest av!

I arbeidet med løsningsfokusert tilnærming skal alle voksne i SFO (barneveilederne):

- søke aktivt etter lysglint
- «knipe ungene på fersken» i å gjøre noe bra
- Gi barn positive supertilbakemeldinger som er
 - personlige
 - konkrete og handlingsrettede
 - forståelig for barnet
 - avlevert som ferskvare
 - avlevert med entusiasme og energi
 - gitt i full offentlighet mens du gir barnet æren for mestringen
 - uten noen form for hale

SFO-personalet skal være mest opptatt av det barn mestrer, lykkes med, får til og trives med. De skal være på jakt etter lysglintene hos alle barn. Alle mennesker, uansett alder,

utvikler seg best når de blir støttet og sett for sine små suksesser og et inkluderende miljø bidrar til at barn får sjansen til å utvikle den beste versjonen av seg selv. Når et barn må korrigeres, skal vi unngå å bruke barnets navn, fordi det er handlingen vi vil korrigere, ikke barnet.

Metoden fokuserer på å redefinere barn, og ved aktivt å søke etter lysglimt, åpner vi for å se flere sider hos barnet. Det gir oss et bredere grunnlag for å vurdere barnet, og det blir enklere å sette inn tiltak for å støtte barnets utvikling.

Trygghet, tillit og omsorg skaper grunnlag for god kommunikasjon og godt samspill med alle barn i SFO.

Samarbeid og samhandling mellom SFO og skole

Samarbeid og samhandling mellom skole og SFO er en viktig faktor for kvalitet i SFO, som bidrar til et helhetlig perspektiv på barnas oppvekst og utvikling. Mens skolen er en undervisningsarena er SFO en fritidsarena for barna. Skolens ordens- og oppførselsreglement gjelder også SFO. Skole og SFO skal ha en felles handlingsplan mot mobbing.

God informasjonsflyt og dialog mellom skole og SFO er en forutsetning for godt samarbeid og kan bidra til økt kvalitet på SFO-tilbudet. Det skal legges til rette for gode overganger mellom skole- og SFO-tid, slik at barna får en opplevelse av sammenheng i hverdagen.

Dersom det er bekymringer knyttet til enkeltbarn ved SFO/skole, har både SFO og skole ansvar for å samarbeide sammen med foreldrene for å endre en negativ/bekymringsfull atferd.

Samarbeid mellom SFO og hjem

Samarbeid mellom SFO og hjem er viktig for ivaretagelsen av det enkelte barn og i kvalitetsutviklingsarbeidet. Det er derfor viktig at det er god kommunikasjonsflyt mellom SFO og hjem.

Det skal legges til rette for medvirkning og tilbakemeldinger gjennom daglig kontakt, avtalte møter, foreldremøter og gjennom brukerundersøkelse.

SFO skal gi hjemmet god og jevnlig informasjon om aktivitetstilbudet og aktivitetsplanen. Hjemmet skal ha tilgang til vedtekter, kvalitetsplan og årsplan.

SFO kan delta på utviklingssamtaler ved behov.

Organisering

Strukturerte aktiviteter

SFO må legge opp til styrte aktiviteter i deler av SFO-tiden. Mange barn ønsker seg til bestemte aktiviteter, mens andre barn trenger å bli styrt for å kunne lære nye ting og utvikle ulike ferdigheter. Aktivitetene bør være varierte og ivareta behovet for fysisk aktivitet, kreativ utfoldelse og støtte opp under læringsprosessene i skolen. Det bør alltid være et fri-lek alternativ.

Ikke-strukturerte aktiviteter

SFO er fritid og mens de styrte aktivitetene kan minne om organisert fritid, kan de ikke-strukturerte aktivitetene defineres som fri lek der barna selv bestemmer hva de skal gjøre. Den frie leken er viktig for barns sosiale og emosjonelle utvikling og kompetanse. Leken har egenverdi og er en grunnleggende livs- og læringsform som har betydning for barns personlige, sosiale og fysiske utvikling. SFO skal i større grad enn skolen være en arena der barn kan leke uforstyrret under tilsyn av, men uten unødig innblanding av voksne. SFO-personalet skal bidra til at barna kan aktivisere seg selv, utvikle gode samspill og sikre at alle blir inkludert i den frie leken.

Innhold i SFO- fokusområder

Kvalitetsplanen gir føringer for den enkelte SFO's mål, innhold og oppgaver. Det er definert fire fokusområder som SFO skal arbeide etter.

Lek og fysisk aktivitet

Mål: Gjennom lek, bevegelse, idrett og friluftsliv skal SFO bidra til at barna:

- utvikler sosial kompetanse og vennskap med andre barn
- utvikler fysiske ferdigheter knyttet til kondisjon, motorikk og styrke
- får prøve ut ulike aktiviteter innenfor tygge rammer
- får positive erfaringer fra lek og fysisk aktivitet i naturen til ulike årstider
- får kunnskap om menneskekroppen og utvikler respekt for egen og andres kropp og for at vi er forskjellige

Mulige tiltak for å oppnå de ovenstående målene, er:

- å legge til rette for, og gjennomføre ukentlige tilbud om varierte fysiske aktiviteter,

både inne og ute

- å legge til rette for fri-lek hvor personalet kan støtte og veilede barna i sosial samhandling
- å lage aktivitetsgrupper med ulike aktivitetstilbud hvor voksne kan støtte og veilede barna både sosialt og motorisk
- å planlegge hvordan skolen og nærmiljøets fysiske miljø kan tas i bruk (innearealer som gymsal, basseng, musikkrom og utearealer som lekeplass, skog, parker osv.)
- at alle som jobber på SFO skal kunne forebygge ulykker og kunne førstehjelp for å kunne ta vare på aktive barns helse

Kulturaktiviteter

Mål: Gjennom å tilrettelegge for kunst og kultur i SFO skal barna:

- få positive opplevelser og føle mestring gjennom deltagelse i en eller flere kulturaktiviteter
- stimuleres til å bruke fantasi og kreativitet, og skape rom for fellesskap, nærhet og estetiske opplevelser
- få oppleve ulike fritidsaktiviteter som tilbys innen kulturområdet etter skoletid

Mulige tiltak for å oppnå de ovenstående målene, er å:

- utnytte personalets kompetanse innenfor kunst- og kulturlivet
- sørge for at barna daglig har tilgang til bøker, bilder, instrumenter, utkleddingsutstyr, materialer og verktøy for kreativ utfoldelse
- oppmuntre og stimulere barna til å se og beskrive estetiske fenomener i natur og fysiske omgivelser
- gjøre barna kjent med lokalhistorie, kulturminner og kulturlandskap i nærmiljøet.

Mat og helse

Mål: Gjennom forberedelse og gjennomføring av måltider i SFO skal barna:

- hente ny energi
- spise variert og sunt, med fokus på frukt og grønt
- få kunnskap om ernæring og kosthold
- sette pris på måltidet som et sosialt samlingspunkt
- få kunnskaper om matvaner og skikk

Mulige tiltak for å oppnå de ovenstående målene, er:

- å legge til rette for et hyggelig måltid for barna
- å ta barna med i matlaging, dekke bord og rydde
- at personalet har basiskunnskap om ernæring og kosthold, som formidles til barna
- å la mat og helse preges av årstidsvariasjoner, høytider og kulturelle markeringer

Natur, teknikk og miljø

Mål: Gjennom arbeid med natur, teknikk og miljø skal SFO bidra til at barna:

- opplever naturen og dens mangfold
- opplever økt miljøbevissthet
- erfarer hvordan teknikk kan brukes i leken og hverdagslivet
- erfarer, utforsker og leker med form, bokstaver, tall og mønstre

Mulige tiltak for å oppnå de ovenstående målene, er å:

- ta utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, interesser og forutsetninger og stimulere dem til å oppleve med alle sanser, iaktta og undre seg over fenomener i naturen og teknologien
- inkludere friluftaktiviteter og utelek i hverdagen
- benytte nærmiljøets muligheter for at barna kan iaktta og lære om dyr, fisker, fugler, insekter og planter
- bygge på og videreutvikle barnas egne erfaringer med tekniske leker og teknikk i hverdagen
- resonnere og undre seg sammen med barna om likheter, ulikheter, størrelser og antall
- sørge for at barna har tilgang til og tar i bruk ulike typer spill, teknologi, tellemateriell, klosser, leker og formingsmaterieill.
- Gi barna erfaring med å utforske og skape ulike former og mønstre
- lære barna å kildesortere

Vurdering av kvalitet i SFO

Det skal arbeides systematisk med evaluering av kvalitet i SFO. Verktøy som skal benyttes i vurderingsarbeidet er; brukerundersøkelser annen hvert år for foresatte med barn i SFO, barnesamtaler med alle barn på SFO og deltagelse på foreldremøter minimum en gang i året.

Det skal utarbeides en tiltaksplan etter endt brukerundersøkelse. Resultater fra barnesamtaler og informasjon som fremkommer på foreldremøter eller i andre fora, kan påføres tiltaksplanen, dersom det vurderes som hensiktsmessig